

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/2/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115208225
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:1115208225.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek Mgr. Stanislavy Mikláňkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: Komunálna poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zastúpeného: JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A proti žalovanej: H. T. Samostatne hospodáriaci roľník, s miestom podnikania X. XXX, IČO: 30 182 891, o zaplatenie 81 903,64 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 7C/306/2015-132 zo dňa 14. septembra 2016, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .
- II. Žalovanej **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, okresný súd zamietol žalobný návrh, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 81 903,64 eur s 9,05 % ročným úrokom z omeškania od 01.04.2015 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal právo na ich náhradu v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca v žalobe poukázal na to, že medzi žalobcom ako poisťovateľom a žalovanou ako poisteným bola dňa 15.01.2008 uzatvorená Poistná zmluva č. 6804954974, predmetom ktorej bolo poistenie súboru nehnuteľného majetku vo vlastníctve žalovanej pre prípad poškodenia alebo zničenia majetku živelnou alebo vodovodnou udalosťou. Dňa 21.08.2010 došlo k požiaru a zničeniu senníka, ktorý bol súčasťou súboru nehnuteľného majetku žalovanej poisteného poistnou zmluvou. Žalobca žalovanej dňa 24.03.2011 poskytol poistné plnenie 81.903,64 eur. Na základe vykonanej vnútornej kontroly spisov v roku 2014 zistil, že toto poistné plnenie bolo žalovanej vyplatené neoprávnene a bez právneho základu a dôvodu, keďže v zmysle uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici zo dňa 15.12.2010, ČVS: ORP-456/JP-PB-2010 k požiaru senníka žalovanej došlo v dôsledku manipulácie s otvoreným ohňom fyzickou osobou, pričom nebolo vylúčené použitie ľahko horľavej kvapaliny ako akcelerátora horenia, t.j. bol spáchaný zločin (úmyselný trestný čin) poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1., ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Podľa článku 2 bod 11 druhá veta Všeobecných poistných podmienok nie je poistnou udalosťou poškodenie alebo zničenie, ktoré bolo spôsobené úmyselným konaním. Požiar senníka žalovanej, keďže bol úmyselne zapálený nezistenou osobou, nikdy nebol poistnou udalosťou z poistenia majetku pre prípad poškodenia alebo zničenia živelnou alebo vodovodnou udalosťou a žalovanej tak nevznikol nárok na poskytnutie poistného plnenia. Podľa žalobcu k vyplateniu poistného plnenia z jeho strany a k jeho prijatiu zo strany žalovanej tak došlo bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu. Na základe uvedeného

žalobca žalovanú vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to listom zo dňa 20.03.2015, ale žalovaná nereagovala.

3. Okresný súd vykonal dokazovanie a zistil, že žalobca ako poisťovateľ uzavrel so žalovanou ako poisteným dňa 15.01.2008 poistnú zmluvu č. 6804954974 o poistení majetku a zodpovednosti za škodu, predmetom ktorej bolo poistenie súboru nehnuteľného majetku nachádzajúceho sa vo vlastníctve žalovanej pre prípad jeho poškodenia alebo zničenia živelnou alebo vodovodnou udalosťou na poistnú sumu 121.920,- Sk (4.047.002,59 eur). Súčasť poistnej zmluvy tvorili aj Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku a zodpovednosti za škodu rozdelené na všeobecnú a Zvláštna časť. Podľa článku 2 bod 11 Všeobecných poistných podmienok - Zvláštna časť, poistnou udalosťou je náhodné poškodenie alebo zničenie poistenej veci niektorou z udalostí uvedených v bode 1 a 2 článku 1 tejto Zvláštny časti Všeobecných poistných podmienok. Poistnou udalosťou nie je poškodenie alebo zničenie, ktoré bolo spôsobené úmyselným konaním, pokiaľ v zmluve nie je dohodnuté inak. Dňa 21.08.2010 v čase pred 21,50 hod. došlo k zhoreniu senníka žalovanej poisteného horeuvedenou poistnou zmluvou. Na základe oznámenia tejto poistnej udalosti zo strany žalovanej žalobca dňa 22.03.2011 ukončil šetrenie poistnej udalosti a žalovanej na jej účet poukázal dňa 24.03.2011 poistné plnenie 81.903,64 eur.

4. V súvislosti s požiarom a následným poškodením senníka žalovanej vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor justičnej polície uznesením zo dňa 23.8.2010 ČVS: ORP-456/JP-PB-2010 podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začal trestné stíhanie za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. V rámci začatého trestného stíhania Kriminalistický a expertízny ústav PZ Bratislava vyhotovil pod č. PPZ-13633/KAEU-BA-EXP-2010 Znalecký posudok, z obsahu ktorého vyplýva, že pri preskúmaní senníka po uhasení požiaru v sutinách nebola zistená prítomnosť podozrivých materiálov súvisiacich so vznikom požiaru. Vo vyhorenom senníku a v jeho blízkom okolí neboli zistené zvyšky žiadnej horľavej kvapaliny, ktorá by mohla použitá ako akcelerant horenia a taktiež neboli nájdené zvyšky po podozrivých predmetoch (zápalné fľaše a pod.). Ďalej pri obhliadke požiarom poškodeného senníka boli preskúmané zachovalé časti elektroinštalácie, obhorené zvyšky elektrických agregátov a spotrebičov. Samotnou obhliadkou neboli na predmetných častiach zistené skratové stopy, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti so vznikom uvedeného požiaru. Vyhotoviteľia znaleckého posudku v jeho závere konštatovali, že kriminalistické ohnisko požiaru bolo určené do vnútra senníka. Na základe všetkých zistených skutočností bola príčina vzniku požiaru stanovená na zapálenie sena a slamy v kriminalistickom ohnisku pri manipulácii s otvoreným ohňom fyzickou osobou, pričom nie je vylúčené použitie ľahko horľavej kvapaliny ako akcelerátora horenia. Podľa vyhotoviteľov znaleckého posudku z kriminalisticko-technického hľadiska prípad nesie známky úmyselného konania fyzickej osoby. Na základe uvedeného znaleckého posudku a ďalších procesných úkonov vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor justičnej polície uznesením zo dňa 15.12.2010 podľa § 228 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ktoré bolo začaté uznesením zo dňa 23.8.2010 pod tou istou spisovou značkou prerušil, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosť oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Žalobca listom zo dňa 20.3.2015 vyzval žalovanú na vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. vrátenie vyplateného poistného plnenia vo výške 81.903,64 eur s odôvodnením, že uvedené poistné plnenie jej bolo vyplatené v rozpore s poistnou zmluvou, keďže ku škodovej udalosti došlo v dôsledku úmyselného trestného činu - založenia požiaru bližšie nezistenou fyzickou osobou, z dôvodu čoho v uvedenom prípade nebola naplnená definícia poistnej udalosti v zmysle ustanovenia článku 2 bod 11 Všeobecných poistných podmienok zvláštna časť, poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou alebo poškodenia a zničenia veci vodou z vodovodných zariadení. Uvedeným listom žalobca žalobkyni zároveň oznámil, že v danom prípade nebol daný právny nárok na vyplatenie poistného plnenia z poistného rizika pre prípad poškodenia alebo zničenia majetku živelnou alebo vodovodnou udalosťou.

5. Podľa písomného stanoviska Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Považskej Bystrici zo dňa 18.02.2016 požiar veľkokapacitného senníka patriaceho žalovanej vznikol dňa 21.08.2010 vo večerných hodinách. Dňa 18.10.2010 bola k požiaru Krajským riaditeľom Hasičského a záchranného zboru v Trenčíne pod č. KRHZ-396-2/2010 spracovaná správa o výsledku požiaro-technickej expertízy s tým, že z jej obsahu vyplýva, že po príchode hasičských jednotiek bol objekt senníka celý v plameňoch a vzhľadom na veľký rozsah požiaru a vyhorenia nebolo možné dynamickou obhliadkou určiť presné miesto (ohnisko) vzniku požiaru. Statickou obhliadkou požiariska bolo viac

viditeľné poškodenie nosných konštrukcii ako aj vyžihanie týchto konštrukcii v ľavej časti senníka. Na základe výpovedí svedkov ako aj statickej obhliadky požiariska bolo miesto vzniku požiaru v ľavej časti senníka, teda v smere od príjazdovej cesty. Z obsahu uvedeného stanoviska ďalej vyplýva, že po vylúčení, resp. nepotvrdení niektorých preverovaných verzii prichádzajú do úvahy ako možné príčiny požiaru technická porucha v elektrickej inštalácii a úmyselné konanie neznámej osoby, prípadne osôb. Nie je pritom možné jednoznačne technicky, resp. svedecky dokázať skutočnú príčinu vzniku požiaru veľkokapacitného mechanizovaného senníka žalovanej v obci Pružina.

6. Podľa znaleckého posudku znalca z odboru požiarnej ochrana, odvetvie zisťovanie príčin vzniku požiarov Ing. Karola Morávka č. 7/2016 vo vyšetrovacom spise Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície Považská Bystrica, ČVS: ORP-456/JP-PB-2010 sa nenachádzajú také dôkazy, na základe ktorých by bolo možné určiť príčinu vzniku požiaru tohto senníka. K vzniku požiaru mohlo dôjsť na základe viacerých okolností, a to v dôsledku elektrického skratu na elektroinštalácii, prípadne poruchy na elektrickom zariadení, v dôsledku samovznietenia uskladneného sena v senníku a tiež v dôsledku konania fyzickej osoby s možnosťou nedbanlivostného konania, napr. hra detí, odhodená cigareta, zápalka a pod. alebo úmyselným konaním. Znalec v závere znaleckého posudku konštatoval, že z dôvodu nezistenia prítomnosti akcelerátora horenia služobným psom znaky požiaru nenasvedčujú tomu, že k požiaru došlo úmyselným konaním fyzickej osoby. Naopak priebehom vyšetrovania nie je vylúčená príčina požiaru od elektrického skratu, a to najmä vzhľadom na zistenia pri prvotnej obhliadke zhoreniska, keď na elektroinštalácii bolo zistené vyhodenie poistiek č. 10/4 a č. F9. Znalec pri hodnotení znaleckého posudku vypracovaného Kriminologickým a expertíznym ústavom PZ Bratislava v rámci trestného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ Považská Bystrica pod ČVS: ORP-456/JP-PB-2010 uviedol, že obhliadka zhoreniska zo strany pracovníkov Kriminologického a expertízneho ústavu Bratislava bola vykonaná až 10 dní po požari, pričom čas samotnej obhliadky trval len 1,5 hodiny. Vzhľadom na rozlohu zhoreniska podľa znalca nie je možné vykonať obhliadku všetkých tam nachádzajúcich sa zariadení v tak krátkom čase 90 minút. Podľa znalca z predmetného požiaru neboli pracovníkmi Kriminologického a expertízneho ústavu Bratislava zaistené žiadne vzorky a stopy na laboratórne skúmanie. Táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že obhliadka bola vykonaná povrchno a nezodpovedne a takto vykonaná obhliadka zodpovedá aj kvalite vypracovaného znaleckého posudku.

7. Za účelom odstránenia rozporov v záveroch oboch znaleckých posudkov okresný súd na návrh strán konania vyhotoviteľov oboch znaleckých posudkov vypočul na pojednávaní dňa 14.09.2016. Vyhotoviteľia znaleckého posudku Kriminologického a expertízneho ústavu PZ Bratislava plk. RNDr. Peter Mlčvík a mjr. Ing. Radoslav Heniger zotrvali na záveroch svojho znaleckého posudku a vylúčili možnosť vzniku požiaru samovznietením uskladnenej slamy, prípadne skratom na elektroinštalácii. Plk. RNDr. Peter Mlčvík vo svojej výpovedi však nevylúčil, že požiar senníka mohol byť spôsobený aj nedbanlivostným konaním tretej osoby pohybujúcej sa vo vnútri senníka, napr. odhodením nedopalku cigarety alebo zápalky do priestorov, kde sa nachádzalo uskladnené seno a slama. Túto možnosť plk. RNDr. Peter Mlčvík pripustil najmä s ohľadom na skutočnosť, že pri prvotnej obhliadke zhoreniska, ktorá sa vykonala dňa 23.8.2010 bol použitý služobný pes Krajského riaditeľstva PZ v Trenčíne vycvičený na vyhľadávanie akcelerátorov horenia, pričom uvedený služobný pes pri obhliadke takúto stopu neoznačil. Naopak svedok Ing. Karol Morávek ako zhotoviteľ znaleckého posudku na základe objednávky žalovanej nevylúčil možnosť vzniku požiaru v dôsledku skratu na elektroinštalácii v predmetnom senníku a ani možnosť vzniku požiaru samovznietením uskladneného sena a slamy. Toto svoje tvrdenie oprel najmä o zistenia získané pri prvotnej obhliadke zhoreniska, a to vyhodenie poistiek 10/4 a F9 v elektrickom rozvádzači. Možnosť samovznietenia uskladneného sena a slamy Ing. Karol Morávek odôvodnil tým, že k procesu samovznietenia stačilo, aby v senníku bolo uskladnené čo i len menšie množstvo vlhkého sena prikryté vrstvou suchého sena s tým, že pri meraniach teploty a vlhkosti uskladneného materiálu sa do tohto priestoru nikto s meracou sondou nedostal. Takýto proces samovznietenia trvá od 6 týždňov aj dlhšie, pričom je len veľmi ťažko pozorovateľný.

8. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd ustálil, že z obsahu rozhodnutí vyšetrovateľa nie je možné jednoznačne vyvodiť záver, že k zapáleniu predmetného senníka a jeho následnému zhoreniu došlo v dôsledku úmyselného konania fyzickej osoby, prípadne viacerých osôb. Táto skutočnosť jednoznačne nevyplýva ani z obsahu Znaleckého posudku Kriminologického a expertízneho ústavu PZ Bratislava č. PPZ-13633/KAEU-BA-EXP-2010, ktorý bol vyhotovovaný v rámci uvedeného trestného konania. Navyše samotný spoluautor uvedeného znaleckého posudku plk. RNDr. Peter Mlčvík vo

svojej výpovedi na pojednávaní súdu uviedol, že ako možnosť zapálenia senníka prichádza do úvahy okrem úmyselného konania aj nedbanlivostné konanie tretej osoby, ktorá sa mohla nachádzať vo vnútri senníka a mohla odhodiť nedopalok cigarety alebo zápalky na tam uskladnené seno a slamu. Z dôkazu predloženého žalovanou, a to Znaleckého posudku znalca Ing. Karola Moráveka č 7/2016 vyplýva, že príčina požiaru senníka je neznáma a k jeho zapáleniu mohlo dôjsť niekoľkými spôsobmi, jednak v dôsledku samovznietenia uskladneného sena, v dôsledku elektrického skratu na elektroinštalácii, prípadne poruchy na elektrickom zariadení alebo konaním fyzickej osoby, či už úmyselným alebo nedbanlivostným. Podľa znalca Ing. Karola Moráveka však znaky požiaru, najmä z hľadiska nezistenia prítomnosti akcelerátora horenia služobným policajným psom, nenasvedčujú tomu, že k požiaru došlo úmyselným konaním fyzickej osoby. Rovnako z ďalšieho dôkazu predloženého žalovanou, a to z písomného stanoviska Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Považskej Bystrici zo dňa 18.12.2016 vyplýva, že ako príčiny požiaru senníka prichádzajú do úvahy porucha v elektrickej inštalácii a úmyselné konanie neznámej osoby, prípadne osôb. Z uvedeného stanoviska ďalej vyplýva, že z technického hľadiska nie je možné jednoznačne presnú príčinu vzniku požiaru stanoviť.

9. Na základe uvedeného potom nie je možné jednoznačne ustáliť, že k vzniku požiaru senníka žalovanej došlo v dôsledku úmyselného konania tretej osoby tak, ako v podanej žalobe tvrdil žalobca, a teda, že vzniknutý požiar nie je možné považovať v zmysle článku 2 bod 11 Všeobecných poisťných podmienok, Zvláštna časť, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť Poisťnej zmluvy uzavretej medzi stranami konania za poisťnú udalosť. V uvedenom smere žalobca neunesol dôkazné bremeno a preto prijatie poisťného plnenia zo strany žalovanej v celkovej výške 81.903,64 eur nemožno v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka považovať za majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Naopak k uvedenému plneniu došlo na základe platne uzavretej poisťnej zmluvy po riadnom ukončení šetrenia poisťnej udalosti zo strany žalobcu, čo vyplýva z obsahu oznámenia o poisťnom plnení zo dňa 23.3.2011, ktorým žalobca žalovanej oznámil, že poisťné plnenie v celkovej výške 81.903,64 eur jej poukazuje na jej účet s tým, že uvedenému plneniu predchádzalo vyjadrenie likvidátora k osobitostiam predmetnej poisťnej udalosti. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, t.j. žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

10. Žalovaná voči žalobcom uplatnenej pohľadávke vzniesla námietku premlčania podľa § 107 Občianskeho zákonníka. Hoci inštitút bezdôvodného obohatenia je upravený Občianskym zákonníkom právo na jeho vydanie v obchodno-závazkových vzťahoch sa v zmysle ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe 4 rokov. Z uvedeného dôvodu súd nepovažoval žalovanou vznesenú námietku premlčania za odôvodnenú.

11. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobe bude vyhovieť, pričom namietať nesprávne skutkové zistenia okresného súdu a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na skutočnosti, ktoré uviedol už v žalobe. Uviedol, že podstatnou otázkou bolo posúdenie, či k požiaru senníka došlo úmyselným konaním alebo existuje viacero alternatívnych príčin jeho vzniku. Pokiaľ okresný súd poukázal na to, že plk. RNDr. Peter Mlkvík vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že ako možnosť zapálenie senníka prichádza do úvahy aj nedbanlivostné konanie tretej osoby, opomenul zohľadniť skutočnosť, že menovaný opakovane takúto možnosť uvádzal ako existujúcu výlučne v teoretickej rovine, ale vzhľadom na ďalšie zistenia, okolnosti a súvislosti predmetného prípadu takúto možnosť v závere znaleckého posudku obsiahnutého v trestnom spise vylúčil. Znalec Ing. Karol Morávek naopak v posudku č. 7/2016 na sugestívnu otázku konštatoval, že požiar nenesie znaky úmyselného konania fyzickej osoby, a to najmä z dôvodu nezistenia prítomnosti akcelerátora horenia, bez zaoberania sa ďalšími popísanými okolnosťami, nasvedčujúcimi záveru presne opačnému, s prihliadnutím na skutočnosť, že tento znalec nebol prítomný pri obhliadke miesta samotného, na rozdiel od znalcov vyhotovujúci posudok v trestnom konaní. Sám okresný súd poukazuje aj na stanovisko Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Považskej Bystrici zo dňa 18.02.2016, podľa ktorého k požiaru mohlo dôjsť len v dôsledku poruchy elektrickej inštalácie alebo úmyselným konaním neznámej osoby, teda vzhľadom na okolnosti ani zo strany hasičov nebolo uvažované o alternatíve vzniku požiaru v dôsledku nedbanlivostného konania. Čo sa týka možnosti vzniku požiaru senníka v dôsledku poruchy elektrickej inštalácie, mjr. Ing. Radoslav Heniger na pojednávaní dôsledne vysvetlil dôvody, na základe, ktorých presvedčivo vylúčil možnosť úniku požiaru v

dôsledku poruchy elektroinštalácie. Ani nie 4 týždne pred požiarom senníka bola uskutočnená kompletná revízia elektroinštalácie senníka, čo však súd nechal nepovšimnuté. Zo strany plk. RNDr. Petra Mlkvika bolo na pojednávaní presvedčivo odborne preukázané, a to aj po konfrontácii so znalcom Ing. Karlom Morávekom, z akých dôvodov došlo k vylúčeniu príčiny vzniku požiaru samovznietením slamy. Vo svetle vyššie uvedených dôvodov došlo zo strany okresného súdu k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko nemožno relevantne dôjsť k záveru inému ako je ten, že k požiaru došlo v dôsledku úmyselného konanie neznámej osoby alebo osôb. Pri výklade ad absurdum nemožno považovať konanie za úmyselné ani keď ho deklaruje samotný páchatel, ale toto je potrebné vyhodnotiť z komplexného hľadiska na všetky okolnosti tak, ako bolo učinené v znaleckom posudku podanom trestnom konaní. Ak by akceptoval premisu, že k zapáleniu senníka došlo nedbanlivostným konaním tretej osoby, nebola by podľa názoru žalobcu naplnená základná definícia poistných udalostí, a to náhodnosť. Za náhodné možno považovať iba skutočnosti vzniknuté ako vis major, bez akéhokoľvek vôľového prvku (čl. 1, čl. 2 bod 11, č. 8 VPP).

13. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadrila tak, že s ním nesúhlasí a navrhla, aby krajský súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Otázka položená znalcom Ing. Karlovi Morávkovi, ktorú zodpovedal znaleckom posudku č. 7/2016, nie subjektívna, vyplýva zo vzťahu ku odpovede na otázku č. 2 v znaleckom posudku, ktorý je obsiahnutý trestnom spise. Znalec sa na rozdiel od znalcov v trestnom konaní zaoberal všetkými do úvahy prichádzajúcimi príčinami vzniku požiaru, nielen verziou úmyselného konania tretej osoby. Hoci nebol prítomný pri obhliadke zhoreniska, mal k dispozícii spisový materiál, znalecký posudok vrátane fotodokumentácie. Poukázala na nedostatočný čas na vykonanie ohliadky zhoreniska znalcami v trestnom konaní. Mala za to, že okresný súd sa otázkou možnosti vzniku požiaru vysporiadal dostatočne, pričom poukázal na zmätočnosť výpovede svedka RNDr. Petra Mlkvika, na pojednávaní, z ktorej citoval. Svedok napríklad odôvodňoval vylúčenie nedbanlivostného konania tým, že na mieste požiaru nebola spozorovaná žiadna osoba. Žalobca ďalej opomína časť stanoviska OR HZZ Považská Bystrica, podľa ktorého mohol požiar vzniknúť v dôsledku poruchy v elektrickej inštalácii. Medzi znalcami došlo k rozporu v tom, či bola daná možnosť samovznietenie senníka alebo nie, pričom žalovaná poukázala na publikáciu autora Zdenka Havla: Požární chemie, 1988, Praha, kriminalistický ústav VB, podľa ktorého najčastejšie k samovznieteniu dochádza v priebehu 1. až 6. mesiaca skladovania rastlinného materiálu. Požiar mohol vzniknúť aj z dôvodu elektrického skratu, v senníku sa nachádzali viditeľné elektrické káble, ktoré neboli na portálovom žeriave. Svedok Ing. Radoslav Majerník nemal pochybnosť, že vyhodené poistky istili nejaké obvody, ale nemal vedomosť aké. Zdôraznila, že bolo na žalobcovi, aby uniesol dôkazné bremeno ohľadne ním tvrdých skutočností. Žalobca neprodukoval žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval dôvod vzniku požiaru v podobe úmyselného konania tretej osoby, pričom sa obmedzil len na spochybňovanie dôkazov produkovaných žalovanou. Je zarážajúce, že žalobca stavia svoju argumentáciu na skutočnosti, že úmyselné konanie sa javí ako možné, pričom dokazovanie interpretuje tak, že táto možnosť je zo všetkých najpravdepodobnejšia, či dokonca jediná možná, čo je však v rozpore s výsledkami dokazovania. Jednotlivé možnosti vzniku požiaru neboli dokazovaním vylúčené, existencia možnosti týchto dôvodov vzniku požiaru bola preukázaná. Pokiaľ žalobca argumentuje, že žalovanej nevznikol nárok na poistné plnenie z dôvodu, že ak by aj bola príčina požiaru v podobe nedbanlivostného konania tretej osoby, nebol by spôsobený náhodne, poukazuje na §154 CSP, podľa ktorého prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Žalobca v priebehu celého konania tvrdil, že dôvodom absencie právneho dôvodu plnenia bola skutočnosť, že k vzniku požiaru došlo úmyselným konaním.

14. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekonštrukcii predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

15. Preskúmaním veci krajský súd zistil, že rozsudok okresného súdu je vo veci samej je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a v nesprávnom právnom závere okresného súdu (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

21. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

22. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

23. Na základe preskúmania správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu krajský súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Okresný súd sa riadne a podrobne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentami účastníkov, v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté právne závery okresný súd náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci a podľa 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje.

24. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu krajský súd udáva nasledovné:

25. V prejednávanej veci žalobca uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovanej, spočívajúceho v poistnom plnení, ktoré malo byť žalovanej vyplatené bez právneho dôvodu, pretože požiar senníka žalovanej bol spôsobený úmyselne a nebol poistnou udalosťou z poistenia majetku pre prípad poškodenia alebo zničenia živelnou alebo vodovodnou udalosťou, teda žalovanej tak nevznikol nárok na poskytnutie poistného plnenia.

26. Základnou povinnosťou žalobcu v civilnom súdnom konaní je povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť. Žalobca je nielen povinný tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých svoj nárok odvodzuje a ktoré sú určené obsahom hmotnoprávnej normy, ale je zároveň povinný označiť a predložiť súdu dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení. Treba zdôrazniť, že obsah dôkaznej povinnosti, ako povinnosti označiť a predložiť dôkazy, nie je totožný s pojmom dôkazného bremena. Dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť vo veci, ak nastane stav tzv.

objektívnej neistoty nazývaný aj „non liquet“ („nie je jasné“), ktorý nedovoľuje súdu rozhodnúť v súlade s hmotnoprávnym stavom, pretože výsledky vykonaného dokazovania nedávajú súdu podklad pre prijatie záveru či už o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení strany sporu, prípadne je tento stav dôsledkom nepredloženia dôkazov alebo situáciou, kedy sa strana sporu dostáva do dôkaznej núdze. Ide v podstate o procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech (Macur Jozef, *Dukazní břemeno v civilním soudním řízení*, 1. vydání, Brno, Masarykova Univerzita v Brně, 1995). Pokiaľ ale súd na základe vykonaných dôkazov zistí skutkový stav a v rámci voľnej úvahy dospeje k záveru o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení strany v spore, rozhodne vo veci samej na základe zisteného skutkového stavu, t.j. neuplatnia sa pravidlá dôkazného bremena.

27. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena vyplývajú zo samotného rozdelenia dôkazného bremena medzi stranami v spore, ktoré vychádza z teórie preukazovania skutočností právo zakladajúcich. Každá strana tvrdí a dokazuje tie skutkové okolnosti, z ktorých jej právo vyplýva a protistrana naopak tvrdí a dokazuje skutočnosti, ktoré toto právo vylučujú alebo zabraňujú jeho uplatniteľnosti. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena sa potom riadia jednoduchým pravidlom neúspechu v spore stíhajúcim tú stranu, ktorá bola zodpovedná za preukázanie práva v jej prospech. Pokiaľ teda žalobca v konaní nepreukáže pravdivosť ale ani nepravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jeho hmotnoprávneho nároku, súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena, t.j. žalobu zamietne pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Ako už bolo uvedené, nie je povinnosťou žalovaného tvrdiť ani dokazovať skutočnosti, z ktorých žalobca svoje právo odvodzuje, t.j. nezaťažuje ho v tomto smere dôkazné bremeno, a preto mu neunesenie dôkazného bremena žalobcom nemôže byť na ujmu.

28. Krajský súd po preskúmaní veci zistil, že žalobcom v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by umožňovali záver súdu o tom, že k požiaru senníka došlo jednoznačne úmyselným konaním tretej osoby, resp. jednoznačný záver o tom, že požiar nemohol byť spôsobený náhodne, a teda následný záver o tom, že žalovaná sa na úkor žalobcu prijatím poisťného plnenia bez právneho dôvodu bezdôvodne obohatila.

29. Žalobca k veci samotnej vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa okresný súd nevysporiadal v napadnutom rozhodnutí. Pretože okresný súd sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazoval žalobca aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval krajský súd za dôvodné a okresný súd rozhodol správne, keď pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom žalobu zamietol. Z týchto dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. Krajský súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná v celom rozsahu.

31. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP okresný súd.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).